

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1412, 1945

3. Miejscowość

**MIŁCZ
i
MIŁCZ LEŚNY
(kolonia)**

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°21'45"N 16°41'52"E

7. Użytkowanie obecne

**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1466 r. - Annenszdorf; ok. pol. XVIII w. - Arnsdorff; 1787, 1818, 1829, 1845, 1873, 1891, 1912, 1917, 1937 r. - Arnsdorf.

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa niemiecka jest odmienna. Nazwa polska nie ma uzasadnienia historycznego.

Historia wsi i dóbr: W 1412 r. potwierdzenie, że Miłcz posiadał prawo niemieckie. We wsi istniał kościół; wymieniana jest także przypisana mu posiadłość - uposażenie parafii. Sołtys posiada niższe prawo sędownicze. W poł. XVIII w. - we wsi nie ma już kościoła. W 1873 r. Miłcz leży w okręgu wołowskim. Tutejsze dobra tworzą jeden majątek wraz ze Straszowicami. W 1891 r. tutejszy majątek ma nadal status majątku rycerskiego. Część jego łąk wydzierżawiona jest w parcelach.

Wieś jednodrożna o osi wschód - zachód, położona na lekkim, wyniesieniu. Zabudowa zagrodowa, 1-kondygnacyjna, nieregularna. Na północ od wschodniego krańca wsi znajduje się dawny zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem, obecnie oznaczony jako Miłcz Leśny. Zespół pałacowo-parkowy zajmuje wschodnią część założenia, zabudowa folwarczna i towarzysząca jej zabudowa mieszkaniowa - zachodnią.

Bibliografia:

- Richard Junke: Wohlau, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]
- Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]
- Regesty Śląskie, pod redakcją Waclawa Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992
- Schlesisches Giiter-Adressbuch. Verzeichnis samtlicher Rittergueter und selbstandigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937
- Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000
- Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu pałacowo-folwarcznego i parku oraz cmentarza leśnego.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023

kość

Justyna Kość